

- високий рівень спільної діяльності викладачів та студентів у даному дослідженні;
- підвищення фахової та педагогічної кваліфікації викладачів;
- навички студентів з використання міжпредметних зв'язків;
- отримання реального продукту діяльності — впливу на суспільні відносини;
- використання досягнень фундаментальної і прикладної науки для вирішення практичної задачі;
- активна участь у житті суспільства;
- популяризація відповідного навчального закладу — формування його позитивного образу;
- підвищення рівня усвідомлення відповідальності перед суспільством;
- усвідомлення потреби розвитку фундаментальної і прикладної науки;
- підвищення ступеню само ідентифікації студентів;
- популяризація верховенства права і неминучості побудови та розвитку громадянського суспільства.

Матвієнко Ю. О., асистент
кафедри педагогіки та психології

ЗАСТОСУВАННЯ САМОКОНТРОЛЮ В ПРОЦЕСІ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

Освітній процес у вищих навчальних закладах переорієнтується на перетворення студентів з об'єктів навчання в активних і свідомих суб'єктів навчальної діяльності. В цих умовах для студентів зростає значення оволодіння уміннями самоконтролю навчальної діяльності.

Самоконтроль навчальної діяльності — важливий елемент у структурі навчальної діяльності студентів вузів, що багато в чому визначає її ефективність і результативність.

Аналіз психолого-педагогічних досліджень з проблем самоконтролю в навчальній діяльності переконує в тому, що самоконтролю відводиться значне місце в структурі навчальної діяльності, він являється одним з основних ланок системи самоуправління навчальною діяльністю. Сформованість умінь самоконтролю навчальної діяльності у студентів дозволяє їм раціонально планувати і орга-

нізувати своє навчання, адекватно оцінювати, своєчасно корегувати і удосконалювати процес і результати своєї навчальної діяльності. Від сформованості умінь самоконтролю у студентів у значній мірі залежить результативність їх навчальної діяльності.

Самоконтроль сприяє підвищенню активності пам'яті і мислення, збуджує і підтримує увагу і інтерес до виконання завдання, дозволяє вчасно виявити помилки, дає можливість визначити рівень і якість отриманих знань, а у випадку необхідності уточнити їх і доповнити.

У процесі навчальної діяльності самоконтроль може здійснюватися або на заняттях, або при самопідготовці. Самоконтроль на заняттях доповнюється викладацьким контролем, що сприяє підвищенню ефективності пізнавальної діяльності студентів. У процесі самоконтролю студент реалізує придбані знання, уміння і навички, і порівнює їх з існуючими еталонами і оцінює якість виконаного ним завдання.

Самоконтроль реалізується через: самоспостереження (уміння фіксувати в пам'яті результати спостережень за своєю діяльністю); самоперевірку (здатність у думках випереджати події і розуміти можливі наслідки своїх дій); самозвіт (аналіз пройденого етапу, узагальнення фактів і визначення перспектив подальшої роботи); самоаналіз (співвідношення і оцінка окремих об'єктивних фактів, оцінка суб'єктом діяльності станів, що змінюються, в яких виражається динаміка його вдосконалення).

Метод самоконтролю полягає в усвідомленому регулюванні студентом своєї діяльності задля забезпечення таких її результатів, які б відповідали поставленим цілям, вимогам, нормам, правилам, зразкам. Мета самоконтролю — запобігання помилкам та їх виправлення.

Для формування самоконтролю викладач повинен мотивувати виставлену студенту оцінку, пропонувати йому оцінити свою відповідь; організовувати в аудиторії взаємоконтроль, рецензування відповідей інших студентів тощо.

Самоконтроль можна застосовувати до тієї частини знань, умінь і навичок, рівень засвоєння яких можуть легко визначити самі студенти (економічних або історичних фактів, формул, правил тощо).

Отже, для організації самоконтролю знань студентів їх ознайомлюють з нормами і критеріями оцінювання знань, звертаючи увагу, що помилки можуть бути істотні та менш істотні з огляду на мету контролю. Результати самоконтролю знань з окремих тем фіксують у журналі поточної успішності студентів, що робить їх вагомими, впливає на посилення відповідальності студентів за навчальну роботу.